

Flinke arbeidsbesparing en prettiger werken

Combineren van handelingen geeft aantrekkelijke besparing

Het zoeken naar verbeteringen in de bestaande manier van werken, levert vaak zowel een flinke arbeidsbesparing als een verbetering van de werkomstandigheden op. Arbeidskundigen hanteren een ezelsbruggetje: de ELVOSICO-regel. Dit staat voor ELimineren (vermijden of voorkomen), VOlgorde veranderen, SImplificeren (vereenvoudigen) en COmbineren van handelingen. In dit derde artikel in een korte serie, aandacht voor het combineren van de werkzaamheden.

TEKST: TON HENDRIX

BEELD: ERIC VAN HOUTEN

Het combineren van handelingen geeft een aantrekkelijke arbeidsbesparing. Het tegelijk oogsten en sorteren van gewassen, waarbij niet al te veel sorteringen voorkomen, gaat sneller dan apart oogsten en sorteren. Het combineren van oogsten en sorteren levert bijvoorbeeld bij trosanjers en fresia's een arbeidsbesparing op in de grootte van 20%.

Het gecombineerd uitvoeren van de werkzaamheden komt ook de kwaliteit van het eindproduct ten goede, omdat de medewerkers het product maar één keer door hun handen laten gaan.

Ook bij andere te sorteren gewassen verdient het aanbeveling om ze bij niet teveel sorteringen in de kas te oogsten, te sorteren en op te bossen. Bij lelies en lysianthus komt dit steeds meer voor. Door ze gelijktijdig bij het oogsten op te bossen (eventueel in halve bossen, die dan door de bosmachine of met de hand worden samengevoegd) krijgt de teler een arbeidsbesparing van circa 30%. Dat is ruim voldoende om de extra kosten van de machine(s) te compenseren.

Het inhoezen van potplanten en/of van een etiket voorzien kan het beste direct bij het oprapen of bij het inpakken gebeuren. Dat voorkomt dat de medewerkers de planten nog een keer moeten oppakken en neerzetten. Dat levert minimaal 10% arbeidsbesparing op.

Combineren vereist ervaring

Verschillende handelingen tegelijk uitvoeren vereist wel enige ervaring. In het begin duurt het combineren langer dan apart uitvoeren. Op termijn verdient een ondernemer dit echter dubbel en dwars terug. Het combineren van de werkzaamheden is bovendien voor de betreffende medewerkers uitdagender en minder vermoeiend, omdat dan meerdere spiergroepen worden gebruikt.

Het inhoezen van potplanten kan het beste direct bij het oprapen of bij het inpakken gebeuren. Dat levert minimaal 10% arbeidsbesparing op.

Laat het dieven, indraaien en trossnoeien altijd gelijktijdig uitvoeren; dat gaat 15% sneller dan apart.

Per ha 12 km pad

Vruchtgroenten worden altijd gelijktijdig ingedraaid en gesnoeid. Dat gaat 15% sneller dan apart dieven, indraaien en trossnoeien. Moeten de planten zakken, doe dat dan tegelijk met het indraaien zolang de medewerkers er gemakkelijk bij kunnen. In de loop van het seizoen wordt de afstand tussen de kop van de plant en de draad te groot om het nog te combineren. Combineer de werkzaamheden zolang als het kan. Het combineren van de handelingen voorkomt dat de medewerker meerdere keren door het gewas moet.

Een bedrijf van 2 ha tomaten of paprika's heeft ruim 12 km aan paden. Bij het apart uitvoeren van de bewerkingen moet de betreffende medewerker zich iedere keer weer over deze afstand verplaatsen. Bovendien moet hij (bij een padlengte van 100 meter) 120 keer omkeren, het pad oversteken of zijn buisrailkar naar een ander pad verplaatsen. Het in één keer dieven, indraaien en trossnoeien bespaart in vergelijking met dezelfde handelingen apart uitvoeren zeker 10% aan arbeid.

Let bij gecombineerde bewerkingen zoals indraaien in combinatie met dieven/toppen/snoeien op de volgorde. Eerst de zijscheuten verwijderen heeft tot gevolg dat het indraaien gemakkelijker gaat omdat deze dan niet meer in de weg zitten.

Ook bij paprika's, waarbij de zijscheuten meestal slechts getopt worden, werkt eerst toppen en dan indraaien sneller omdat de zijscheuten dan kleiner zijn.